

ШКОЛИ ПАРАЗИТОЛОГІВ

Професор
С. В. Іваницький

Коли 25 жовтня 1932 року в Харківському ветеринарному інституті (ХВІ) кабінет паразитології було реорганізовано у кафедру, першим її завідувачем призначають учня академіка К. І. Скрябіна, доктора ветеринарних наук, професора **Іваницького Сергія Всеволодовича** (1895–1940 рр.). На той час це був уже відомий в Україні вчений-гельмінтолог.

За роки праці на цій посаді (1932–1940 рр.) ним була розгорнута напружена робота з вивчення і рішення численних проблем гельмінтології в Україні, організовується ряд гельмінтологічних експедицій, завдяки яким була закладена міцна основа для вивчення гельмінтозів тварин у різних її регіонах.

Ним вперше застосовано масові планові дегельмінтизації тварин, він комплексно розв'язав проблему профілактики диктіокаульозу жуйних із застосуванням системи гігієнічного водонапування.

Під його керівництвом підготовлено трьох кандидатів наук (серед яких Афанасій Федорович Носик та О. А. Мозговий), ним опубліковано близько 30 наукових праць; написаний розділ до підручника «Основи ветеринарії» – «Інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин».

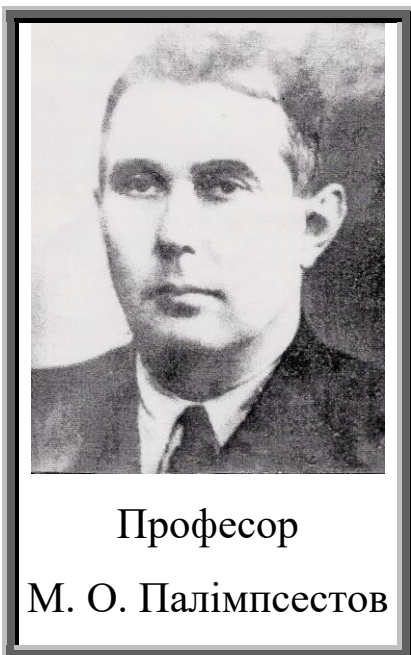

Професор
А. Ф. Носик

Носик Афанасій Федорович (1905–1956 рр.) – випускник ХВІ, доктор ветеринарних наук, професор. На кафедрі паразитології працював під керівництвом професора С. В. Іваницького з часу її заснування, спочатку як аспірант і асистент, а після захисту дисертації – 1937–1940 роки – доцент кафедри, декан ХВІ.

У період з 1940 до 1941 року – директор Львівського ветеринарного інституту і в. о. завідувача кафедри паразитології. З вересня 1950 до 1956 року – директор ХВІ.

Наукова спадщина А. Ф. Носика багатогранна. Основні напрямки наукових досліджень: вивчення епізоотології, патогенезу, клінічного прояву та розробка заходів боротьби та профілактики ехінококозу тварин, параскарозу, стронгілідозів і гастрофільозу коней. Ним опубліковано більше 80 наукових праць. Підготував трьох кандидатів наук. Учасник бойових дій у Другій Світовій війні.

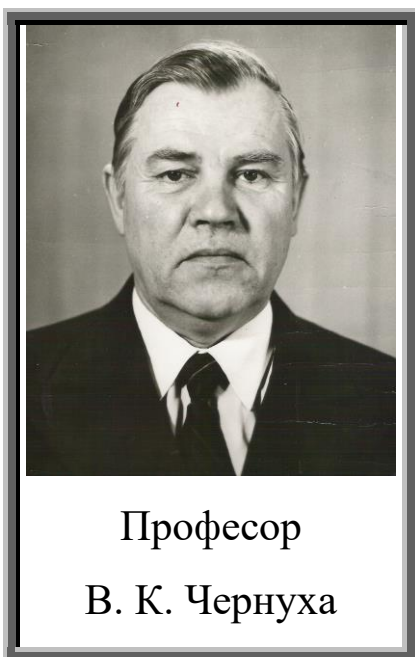
Палімпсестов Михайло Олександрович (1903–1963 рр.) доктор ветеринарних наук, професор, учень професора М. П. Попова – одного з перших послідовників академіка К. І. Скрябіна, з 1944 до 1960 рр. – завідувач кафедри паразитології ХВІ, у 1951–1960 рр. – декан ХВІ.

За період праці у ХВІ М. О. Палімпсестовим та школою його учнів були розгорнуті фундаментальні дослідження з вивчення акарозних захворювань тварин, встановлені нові біологічні особливості у розвитку кліщів-нашкірників, що було покладено в основу розробки нового напрямку у боротьбі з псороптозом тварин – дустотерапії, яка стає основним методом боротьби із акаро-ентомозними інвазіями тварин у прохолодну пору року.

Ним опубліковано близько 100 наукових праць з актуальних проблем ветеринарної паразитології, видано перший підручник українською мовою для закладів вищої освіти I–II рівнів акредитації «Ветеринарна паразитологія».

М. О. Палімпсестовим було створено надзвичайно плідну школу акарологів із дев'яти кандидатів наук (учнів): А. В. Алфімова, Наталія Терентіївна Литвишко (завідувач кафедри паразитології ХЗВІ з 1961 по 1973 рр.), Олександр Павлович Гончаров, Йосип Іванович Кленін, Анатолій Дмитрович Тимченко, І. М. Гончаренко, В. В. Бауман, М. Е. Шевченко, Роман Семенович Чеботарьов.

Під керівництвом професорів А. Ф. Носика та М. О. Палімпсестова успішно захищено три кандидатські дисертації на паразитологічну тематику: Олександр Григорович Осташевський, Микола Михайлович Симоненко, Григорій Дмитрович Адамець.

Професор
В. К. Чернуха

Чернуха Володимир Кирилович (1921–2000 рр.) доктор ветеринарних наук, професор, випускник ХВІ, завідувач кафедри паразитології з 1973 до 2000 року. З 1966 до 1971 рр. – проректор з підвищення кваліфікації, а з 1971 до 1984 рр. – проректор з наукової роботи ХЗВІ.

Основним науковим напрямком робіт вченого та його учнів були проблеми ветеринарної протозоології. На кафедрі проводиться інтенсивна методична робота, розроблюються більш досконалі методи лікування і боротьби з протозоозами, гельмінтозами та акаро-ентомозами тварин.

За редакцією професора В. К. Чернухи колективом авторів у 1995 році була складена і затверджена Мінагропромом України програма з «Паразитології та інвазійних хвороб сільськогосподарських тварин». А у 1996 році колектив кафедри у складі доцентів: Бирки В. І., Пономаренка В. Я., Пономаренко А. М. та Котляра В. І., за участі професорів Артеменка Ю. Г. (БЦНАУ) та Галата В. Ф. (НУБіП

України) за редакцією професора В. К. Чернухи видає перший підручник українською мовою для закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації «Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин».

Ним опубліковано близько 130 наукових праць, в т. ч. 5 монографій і книг, 6 довідників. Підготував двох кандидатів наук (Петро Володимирович Люлін та Дмитро Іванович Гостєв). Учасник бойових дій у Другій Світовій війні.

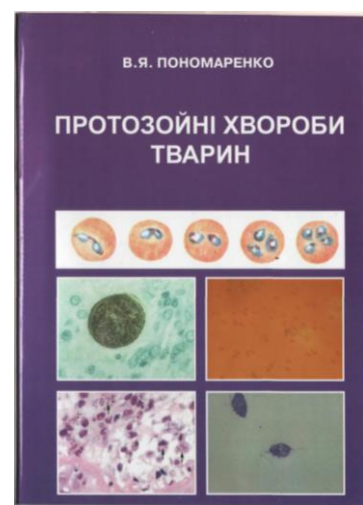

Пономаренко Володимир Якович (1946 р.н.) кандидат ветеринарних наук, професор, випускник ХЗВІ, учень професора І. М. Гладенка. Працює в кафедрі паразитології ХЗВІ з 1987 року.

Основним науковим напрямком робіт вченого та його учнів є вивчення паразитозів ссавців та птиці: протозойно-гельмінтозних інвазій м'ясоїдних (гіардіоз, криптоспоридіоз, аскаридатози), великої рогатої худоби (еймеріоз, стронгілятози травного тракту, телязіоз), акарозів м'ясоїдних.

Професором Пономаренком В. Я. написана монографія «Протозойні хвороби тварин».

Опублікував більше 210 наукових праць, в т. ч. монографія і чотири навчальні посібники. Підготував чотирьох

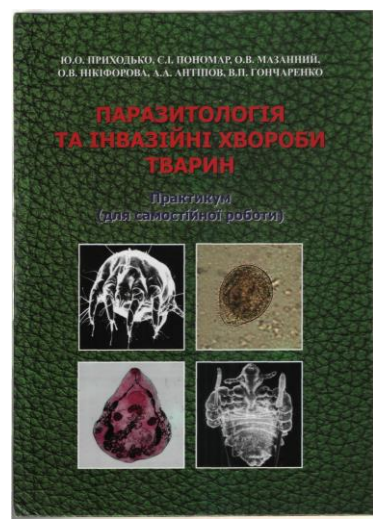
кандидатів наук (Алхінді Халіль Мухамед (Палестина), Олена Володимирівна Федорова, Ольга Василівна Нікіфорова, Вікторія Сергіївна Булавина).

Професор
Ю. О. Приходько

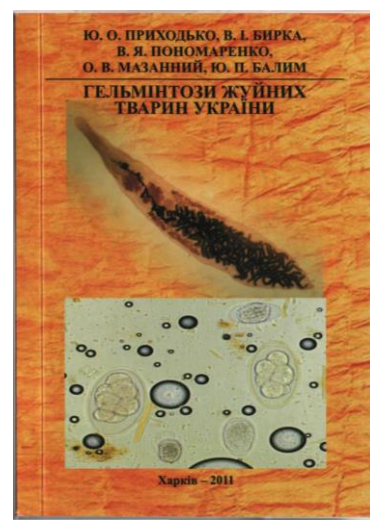
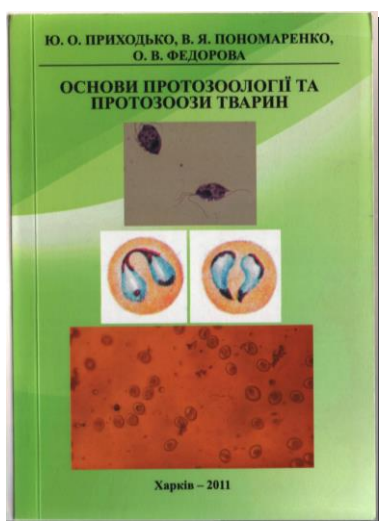
Приходько Юрій Олександрович (1956 р.н.) доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН України, випускник ХЗВІ, учень професора О. Ф. Манжоса, завідувач кафедри паразитології з 2003 року. З 2006 до 2017 рр. проректор з наукової роботи, перший проректор ХДЗВА.

Після стажування у кращих європейських ветеринарних закладах – Утрехта і Берліна, ним активно удосконалюються і впроваджуються навчальні програми з «Паразитології та інвазійних хвороб тварин», «Глобальної паразитології» та «Видової паразитології». Докорінно змінюється методичне забезпечення навчального процесу. На кафедрі активно проводиться підготовка наукових кадрів через аспірантуру. Співробітники кафедри працюють у відповідності з державною науково-дослідною темою: «Моніторинг, удосконалення діагностики, лікування та профілактики інвазійних хвороб тварин східного регіону України».

За редакцією професора Приходька Ю. О., колективом кафедри у складі: професора Пономаренка В. Я., доцентів Бирки В. І.,

Мазанного О. В., Нікіфорової О. В. та Федорової О. В. у 2011 році видано чотири посібники для закладів вищої освіти України: «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Практикум (для самостійної роботи)», «Основи протозоології та протозоози тварин», «Основи акарології і ентомології, акарози та ентомози тварин», «Гельмінтози жуйних тварин України».

Ним опубліковано більше 270 наукових праць, в т.ч. шість навчальних посібників, отримано 56 патентів. Підготував сім кандидатів наук (Андрій Володимирович Євтушенко, Анатолій Васильович Пригодін, Марія Олександрівна Пасунькіна, Леонід Миколайович Корчан, Тетяна Вікторівна Маршалкіна, Уляна Леонідівна Лиско, Ганна Валеріївна Заїкіна).